

गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान ऐन, २०७६
(मिति २०७७ साल कार्तिक मसान्तसम्म भएका संशोधनहरु समेत मिलाइएको)

प्रदेश सरकार

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

गण्डकी प्रदेश, पोखरा ।

गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान ऐन, २०७६

प्रमाणीकरण र प्रकाशन मिति

२०७७।०३।०९

२०७७ सालको ऐन नं ३

गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठानको स्थापना र सञ्चालन गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना: विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा अनुसन्धानात्मक क्रियाकलाप प्रवर्धन गर्नका लागि उपयुक्त वातावरण सिर्जना गरी वैज्ञानिक तथा प्राविधिकहरूको सीप र ज्ञानको अभिवृद्धि तथा उच्चतम उपयोग गर्दै प्रदेशको विकास गर्न सक्षम, सबल र नेतृत्वदायी संस्थाको स्थापना र सञ्चालन गर्न वाञ्छनीय भएकाले, गण्डकी प्रदेश सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम "गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान ऐन, २०७६" रहेको छ ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-
 - (क) "अनुसन्धान एकाई" भन्नाले दफा ११ बमोजिमको विषयगत अनुसन्धान एकाई सम्झनु पर्छ ।
 - (ख) "कर्मचारी" भन्नाले प्रतिष्ठानका कर्मचारी सम्झनु पर्छ ।
 - (ग) "कार्यकारी निर्देशक" भन्नाले दफा १२ बमोजिम नियुक्त भएको कार्यकारी निर्देशक सम्झनु पर्छ ।
 - (घ) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ ।
 - (ङ) "कार्यकारी परिषद्" भन्नाले दफा ७ बमोजिम गठन भएको प्रतिष्ठानको कार्यकारी परिषद् सम्झनु पर्छ ।
 - (च) "प्रतिष्ठान" भन्नाले दफा ३ बमोजिम स्थापना भएको गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान सम्झनु पर्छ ।
 - (छ) "मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेश सरकारको विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्र हेर्ने मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद - २

प्रतिष्ठानको स्थापना, काम, कर्तव्य र अधिकार

३. **प्रतिष्ठानको स्थापना:** (१) विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्न गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठानको स्थापना गरिएको छ ।
(२) प्रतिष्ठानलाई अङ्ग्रेजीमा "गण्डकी प्रोभिन्स एकेडेमी अफ साइन्स एन्ड टेक्नोलोजी" भनिनेछ ।
(३) प्रतिष्ठानको मुख्य कार्यालय पोखरामा रहनेछ ।
४. **प्रतिष्ठान सङ्गठित संस्था हुने:** (१) प्रतिष्ठान अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित सङ्गठित संस्था हुनेछ ।
(२) प्रतिष्ठानको काम कारवाहीको लागि आफ्नो एउटा छुट्टै छाप हुनेछ ।

(३) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह चल अचल सम्पति प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, बेचबिखन गर्न वा अन्य कुनै किसिमले व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(४) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह आफ्नो नामबाट नालिस उजूर गर्न र प्रतिष्ठान उपर पनि सोही नामबाट नालिस उजूर लाग्न सक्नेछ ।

(५) प्रतिष्ठानले व्यक्ति सरह करार गर्न, करार बमोजिमको अधिकार प्रयोग गर्न तथा दायित्व निर्वाह गर्न सक्नेछ ।

५. प्रतिष्ठानको उद्देश्य: प्रतिष्ठानको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा ज्ञान, सीप र दक्षताको समुचित विकास गर्ने,
- (ख) प्राकृतिक स्रोत र साधनहरूको दिगो रूपमा उपयोग गरी जनताको आर्थिक स्तर वृद्धिमा सहयोग गर्ने,
- (ग) वैज्ञानिक संस्कार र अनुसन्धानमुखी शिक्षा प्रदान गर्न सहयोग गर्ने,
- (घ) विकास र सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित कार्यहरू विज्ञान तथा प्रविधिसँग आबद्ध गर्न सहयोग गर्ने ।

६. प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) प्रतिष्ठानको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) प्रदेशका प्राथमिकताका क्षेत्रमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी दिगो विकास लक्ष्यसँग आबद्ध गर्ने,
- (ख) दैनिक उपभोग्य र निकासी योग्य वस्तुको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न प्रविधिको विकास र हस्तान्तरण गर्ने,
- (ग) दैनिक उपभोग्य र निकासी योग्य वस्तुको गुणस्तर मापनको विधि विकास गरी प्रदेश सरकारलाई सहयोग गर्ने,
- (घ) गण्डकी प्रदेशका रैथाने प्रविधि तथा परम्परागत ज्ञान, सीप, प्राकृतिक स्रोत र साधनको पहिचान गरी विकास, विस्तार, परिचालन र उपयोग गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिने,
- (ङ) जडीबुटीजन्य उत्पादनको सदुपयोग गर्न प्रविधि विकास गर्ने,
- (च) विज्ञान तथा प्रविधिका क्षेत्रमा भएका नवीनतम उपलब्धिहरू उपयोग गर्न प्रदेश सरकारलाई योजनावद्ध सुझाव दिने,
- (छ) वैज्ञानिक तथा प्राविधिक जनशक्ति र वैज्ञानिक प्रतिभालाई स्वदेशमा नै कार्य गर्ने वातावरण सृजना गर्ने,
- (ज) विज्ञान तथा प्रविधिमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्नको लागि स्वदेशी तथा विदेशी विश्वविद्यालय, अनुसन्धान केन्द्र तथा सङ्घसंस्थासँग सम्पर्क विस्तार गरी समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- (झ) विज्ञान तथा प्रविधिको विकास र वैज्ञानिक अनुसन्धानमा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्दै निजी क्षेत्रको सहभागिता बढाउने,
- (ञ) विद्यालय र विश्वविद्यालयका शिक्षक, विद्यार्थी, स्वदेशी तथा विदेशी अनुसन्धानकर्तालाई अनुसन्धानवृत्ति प्रदान गर्ने,
- (ट) विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी कार्यका लागि स्वदेशी तथा विदेशी व्यक्ति वा सङ्घ संस्थाबाट वित्तीय, प्राविधिक तथा अन्य सहयोग प्राप्त गर्ने र परिचालन गर्ने,

- (ठ) विज्ञान तथा प्रविधिको विकास, प्रवर्धन वा प्रयोगमा उत्कृष्ट योगदान पुऱ्याउने व्यक्ति वा संस्थालाई कदर र प्रोत्साहन गर्ने,
- (ड) विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गोष्ठी, सभा, सम्मेलन आयोजना गर्ने, गराउने,
- (ण) जर्नल, पुस्तक, बुलेटिन तथा सचेतनात्मक सामग्री प्रकाशन गर्ने, गराउने,
- (त) वैज्ञानिक तथा प्राविधिक जनशक्ति पहिचान तथा अभिलेखीकरण गर्ने,
- (थ) विज्ञान तथा प्रविधिको अनुसन्धान तथा विकासको लागि नयाँ निकाय वा प्रयोगशाला स्थापना गर्ने सम्बन्धमा प्रदेश सरकारलाई राय दिने,
- (द) प्रतिष्ठानको उद्देश्य हासिल गर्न अन्य आवश्यक कार्य गर्ने, गराउने ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ट) बमोजिम विदेशी व्यक्ति वा सङ्घ संस्थाबाट वित्तीय सहयोग प्राप्त गर्दा प्रदेश सरकार मार्फत नेपाल सरकारको स्वीकृत लिनु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ३

कार्यकारी परिषद्

७. कार्यकारी परिषद्को गठन: (१) प्रतिष्ठानको सर्वोच्च निकायको रूपमा एक कार्यकारी परिषद् रहनेछ ।

(२) कार्यकारी परिषद्को गठन देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्र हेर्ने प्रदेश सरकारको मन्त्री -अध्यक्ष
- (ख) प्रतिनिधि, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग
(विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्र हेर्ने) -सदस्य
- (ग) सचिव, मन्त्रालय -सदस्य
- (घ) प्रतिनिधि, गण्डकी विश्वविद्यालय (विज्ञान तथा प्रविधि क्षेत्रबाट) -सदस्य
- (ङ) प्रतिनिधि, विज्ञान तथा प्रविधिकक्षेत्रका विज्ञहरू मध्येबाट कम्तीमा
१ जना महिला समेत ३ जना -सदस्य
- (च) विज्ञान प्रविधि क्षेत्रसँग सम्बन्धित उद्योग व्यवसायीहरू मध्येबाट
एक जना -सदस्य
- (छ) कार्यकारी निर्देशक -सदस्य सचिव

(३) उपदफा (२) को खण्ड (ङ) र (च) बमोजिमका सदस्यहरूको मनोनयन मन्त्रालयले गर्नेछ र त्यसरी मनोनित सदस्यहरूको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ । निजहरू अर्को एक अवधिका लागि पुनः मनोनित हुन सक्नेछन् ।

(४) उपदफा (२) को खण्ड (ङ) र (च) बमोजिमका सदस्यहरूले प्रदेश सरकारले तोके बमोजिम बैठक भत्ता तथा अन्य सुविधा पाउनेछन् ।

८. कार्यकारी परिषद्को बैठक: (१) परिषद्को बैठक सामान्यतया वर्षमा चारपटक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(२) सदस्य सचिवले अध्यक्षसँग परामर्श गरी परिषद्को बैठक बस्ने मिति, समय र स्थान, बैठकमा छलफल हुने विषयसूची सहितको सूचना कम्तीमा तीन दिन अगाडि पठाउनु पर्नेछ ।

तर तत्काल बैठक बोलाउन आवश्यक भएमा अध्यक्षले एक दिनको समय दिई परिषद्को बैठक बोलाउन सक्नेछ ।

(३) तत्काल कायम रहेका सदस्य सङ्ख्याको बहुमत सदस्य उपस्थित भएमा परिषद्को बैठकको लागि गण पूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ ।

- (४) बैठकको अध्यक्षता परिषद्को अध्यक्षले गर्नेछ ।
- (५) परिषद्को निर्णय बहुमतबाट हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (६) बैठकमा आवश्यकता अनुसार कुनै पदाधिकारी, सम्बन्धित निकाय वा सङ्घ संस्थाका प्रतिनिधि वा विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
- (७) परिषद्को निर्णय सदस्य-सचिवले प्रमाणित गर्नेछ ।
- (८) बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद् आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
९. कार्यकारी परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) कार्यकारी परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-
- प्रतिष्ठानको अनुसन्धानात्मक कार्यलाई व्यवस्थित तथा नियमित गर्न आवश्यक नीति, रणनीति तथा योजना स्वीकृत गर्ने,
 - प्रतिष्ठानको वार्षिक बजेट र कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने,
 - विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
 - प्रतिष्ठानको लागि आवश्यक पर्ने वैज्ञानिक तथा प्राविधिकको योग्यता निर्धारण गर्ने,
 - प्रतिष्ठानलाई प्राप्त सहयोग ग्रहण गर्ने ।
- (२) कार्यकारी परिषद्को अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ४

कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था

१०. कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था: (१) प्रतिष्ठानको संगठन र व्यवस्थापन सर्वेक्षण परिषद्सँगको परामर्शमा प्रदेश सरकारले स्वीकृत गर्नेछ ।
- (२) स्वीकृत दरवन्दी बमोजिम प्रदेश लोक सेवा आयोगको सिफारिसमा कर्मचारीको पदपूर्ति गरिनेछ ।
- (३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम पदपूर्ति नभएसम्मका लागि प्रतिष्ठानका लागि आवश्यक कर्मचारी प्रदेश सरकारले खटाउनेछ ।

परिच्छेद - ५

अनुसन्धान एकाई

११. अनुसन्धान एकाई: (१) प्रतिष्ठानमा विज्ञान तथा प्रविधि विषयमा अनुसन्धान गर्नको लागि आवश्यकता अनुसार अनुसन्धान एकाईहरूको स्थापना गर्न सकिनेछ ।
- (२) अनुसन्धान एकाईहरूको स्थापना, काम, कर्तव्य र अधिकार तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ६

कार्यकारी निर्देशक

१२. कार्यकारी निर्देशक: (१) प्रतिष्ठानको दैनिक प्रशासन सञ्चालन गर्न एक कार्यकारी निर्देशक रहनेछ ।
- (२) कार्यकारी निर्देशक प्रतिष्ठानको प्रमुख प्रशासकीय पदाधिकारी हुनेछ ।
- (३) कार्यकारी निर्देशकको पारिश्रमिक तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी व्यवस्था प्रदेश सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(४) कार्यकारी निर्देशक पदमा नियुक्ति हुन देहायको योग्यता पुगेको नेपाली नागरिक हुनु पर्नेछः-

- (क) मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट विज्ञान वा प्रविधि विषयमा विद्यावारिधि गरेको र सो सम्बन्धी विषयमा अध्ययन तथा अनुसन्धान कार्यमा कम्तीमा पाँच वर्ष अनुभव भएको, र
- (ख) अनुसन्धान सम्बन्धी विषयमा अन्तर्राष्ट्रिय जर्नलमा तीनवटा कृतिमा पहिलो लेखक (लिड अथर) वा पत्राचार गर्ने लेखक (करेस्पन्डिङ अथर) भई प्रकाशन गरेको ।

(५) कार्यकारी निर्देशकको नियुक्तिका लागि प्रदेश सरकारले प्रदेश नीति तथा योजना आयोगको उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सचिव र मन्त्रालयको सचिव सम्मिलित तीन सदस्यीय एक छनौट समितिको गठन गर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिमको समितिले कार्यविधि बनाई प्रतिस्पर्धाको आधारमा कार्यकारी निर्देशकको नियुक्तिका लागि नामको वर्णानुक्रमका आधारमा तीनजनाको नाम प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्नेछ ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम सिफारिस भएका व्यक्तिमध्ये एकजनालाई प्रदेश सरकारले कार्यकारी निर्देशकको पदमा नियुक्त गर्नेछ ।

(८) कार्यकारी निर्देशकको पदावधि चार वर्षको हुनेछ, र निजको कार्य सम्पादन सन्तोषजनक भएमा प्रदेश सरकारले निजलाई अर्को एक कार्यकालका लागि पुनः नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(९) यस दफा बमोजिम कार्यकारी निर्देशक नियुक्त नभएसम्मका लागि प्रदेश सरकारले तोकेको कर्मचारीले कार्यकारी निर्देशकको रूपमा काम गर्नेछ ।

१३. **कार्य सम्पादन सम्झौता:** (१) कार्यकारी निर्देशकले छनौट गर्दाका बखत पेश गरेको सूचक सहितको व्यावसायिक कार्य योजना बमोजिमको वार्षिक कार्य सम्पादन सम्झौता मन्त्रालयको सचिवसँग गर्नु पर्नेछ ।

(२) मन्त्रालयले उपदफा (१) मा उल्लिखित सम्झौता अन्तर्गत कार्यकारी निर्देशकको कार्य सम्पादनको अर्ध वार्षिक र वार्षिक मूल्याङ्कन गर्नु पर्नेछ ।

(३) विशेष परिस्थितिमा बाहेक उपदफा (१) मा उल्लिखित कार्य सम्पादन सम्झौता बमोजिम कार्यकारी निर्देशकको कार्य प्रगति ७० प्रतिशत भन्दा कम भएमा निजको कार्य सम्पादनस्तर सन्तोषजनक नभएको मानिनेछ ।

१४. **पद रिक्त हुने अवस्था:** (१) देहायको अवस्थामा कार्यकारी निर्देशकको पद रिक्त हुनेछः-

- (क) निजले आफ्नो पदबाट अध्यक्ष समक्ष राजीनामा दिएमा,
- (ख) निजको मृत्यु भएमा,
- (ग) निजको पदावधि पूरा भएमा,
- (घ) निज शारीरिक वा मानसिक रूपमा अशक्त भई कार्यसम्पादन गर्न असमर्थ रहेको भनी विज्ञ सम्मिलित तोकिए बमोजिमको समितिको सिफारिसमा प्रदेश सरकारले पदमुक्त गरेमा,
- (ङ) निजको कार्यसम्पादन स्तर सन्तोषजनक नभई प्रदेश सरकारले हटाएमा,
- (च) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगबाट कसुरदार ठहरेमा,
- (छ) विदेशको स्थायी आवासीय अनुमतिपत्र लिएमा वा लिन आवेदन दिएमा

(२) उपदफा (१) को खण्ड (ङ) बमोजिम प्रदेश सरकारले कार्यकारी निर्देशकलाई पदबाट हटाउनु अघि तोकिए बमोजिम सफाईको मनासिब मौका दिनुपर्नेछ ।

१५. कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

- (क) परिषद्को बैठकमा पेश गरिने प्रस्ताव तयार गर्ने,
- (ख) परिषद्बाट भएका निर्णय तथा निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने,
- (ग) प्रतिष्ठानको नीति, रणनीति, योजना, वार्षिक बजेट र कार्यक्रम तर्जुमा गरी स्वीकृतिका लागि परिषद् समक्ष पेश गर्ने,
- (घ) परिषद्बाट स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन, समीक्षा, मूल्याङ्कन गर्ने वा गराउने,
- (ङ) प्रतिष्ठानले वर्षभरी गरेका कार्यहरूको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी परिषद् समक्ष पेश गर्ने,
- (च) विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रमा अध्ययन तथा अनुसन्धान गर्ने गराउने ।

(२) कार्यकारी प्रमुखको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ७

प्रतिष्ठानको कोष, लेखा तथा लेखापरीक्षण

१६. प्रतिष्ठानको कोष: (१) प्रतिष्ठानको आफ्नो एउटा छुट्टै कोष हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहायका रकम रहने छन्ः-

- (क) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहबाट प्राप्त रकम,
- (ख) स्वदेशी वा विदेशी व्यक्ति, सङ्घ, संस्था वा विदेशी सरकारबाट अनुदान वा ऋण स्वरूप प्राप्त रकम,
- (ग) प्रतिष्ठानले गरेका अनुसन्धान र प्रविधिको नविन विकास (प्याटेन्ट राइट्स) लगायतबाट प्राप्त हुने रकम,
- (घ) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(३) उपदफा (२) को खण्ड (ख) बमोजिम प्रतिष्ठानले विदेशी व्यक्ति, सङ्घ, संस्था वा सरकारबाट कुनै रकम प्राप्त गर्नु अघि प्रदेश सरकार मार्फत नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

(४) प्रतिष्ठानको कोषको रकम कुनै "क" वर्गको बैङ्कमा खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।

(५) प्रतिष्ठानको सबै खर्चहरू उपदफा (१) बमोजिमको कोषबाट व्यहोरिनेछ ।

(६) प्रतिष्ठानको कोष र खाताको सञ्चालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१७. लेखा र लेखापरीक्षण: (१) प्रतिष्ठानको आय-व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राखिनेछ ।

(२) प्रतिष्ठानको अन्तिम लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

परिच्छेद - ८

विविध

१८. अन्य संस्थालाई गाभ्न सक्ने: (१) प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना भई सञ्चालन भएका विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी कुनै संस्था प्रतिष्ठानसँग गाभिन चाहेमा प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारको पूर्व स्वीकृति लिई त्यस्तो संस्थालाई प्रतिष्ठानमा गाभ्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम संस्था गाभ्ने सम्बन्धी आधार तथा कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१९. वार्षिक प्रतिवेदन: (१) प्रतिष्ठानले प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिनाभित्र आफूले वर्षभरी गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनमा विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा प्रतिष्ठानले गरेका मुख्य-मुख्य काम, विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रमा भएका उपलब्धि तथा त्यसको औद्योगिक वा व्यवहारिक प्रयोग, आम्दानी र खर्चको विवरण, अध्ययन, अनुसन्धान र प्रशासनिक क्षेत्रमा भएको खर्चको विवरण लगायतका विषय समेट्नु पर्नेछ ।

२०. **अधिकार प्रत्यायोजन:** (१) कार्यकारी परिषद्ले यस ऐन बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार कार्यकारी निर्देशकलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(२) कार्यकारी निर्देशकले यस ऐन बमोजिम आफूलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार मातहतका अधिकृत कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२१. **सम्पर्क मन्त्रालय:** प्रतिष्ठानले प्रदेश सरकारसँग सम्पर्क राख्दा मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ ।

२२. **अनुगमन तथा निर्देशन सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) प्रतिष्ठानले सञ्चालन गर्ने क्रियाकलापको नियमित अनुगमन, निरीक्षण र नियमन कार्यकारी परिषद्बाट हुनेछ ।

(२) प्रदेश सरकारले प्रतिष्ठानको काम कारबाहीको अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु प्रतिष्ठानको कर्तव्य हुनेछ ।

२३. **नियम बनाउने अधिकार:** यस ऐनको कार्यान्वयनको लागि प्रदेश सरकारले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।

२४. **मापदण्ड र निर्देशिका बनाउन सक्ने:** प्रतिष्ठानको काम कारबाहीलाई प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय बनाउनको लागि यो ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियमको अधीनमा रही कार्यकारी परिषद्ले विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी आवश्यक मापदण्ड र निर्देशिका बनाउन सक्नेछ ।